KULMÂKIVI

SUOMEN TEOLOGISEN INSTITUUTIN TIEDOTUSLEHTI 5/2025

KULMAKIVENÄ ON ITSE KRISTUS JEESUS (EF 2:20)

MITÄ KANDIDAATTIKOULUTUS ON OPETTANUT? S. 10–11

AINUTLAATUINEN SIVUROOLI

Vastikään Rooman piispa Leo XIV hyväksyi opillisen huomautuksen, jonka mukaan Jeesuksen äitiä Mariaa ei tulisi kutsua arvonimellä Co-Redemptrix eli 'kanssalunastaja'. Jo edellinen Rooman piispa Franciscus tyrmäsi vuonna 2019 pyrkimykset nimetä Maria kanssalunastajaksi Kristuksen rinnalle luonnehtien näitä voimakkain sanankäänteinpe typeryydeksi tai älyttömyydeksi.

Tarve Rooman kirkon korkeimman johdon toistuville kannanotoille nousee jo keskiajalta asti kirkon piirissä käydystä sitkeästä keskustelusta, jossa Marian roolia lunastajana Kristuksen rinnalla haluttaisiin vahvistaa.

On rohkaisevaa, että Rooman piispa toisensa jälkeen on torjunut nämä pyrkimykset epäraamatullisina. Samanlaista kestävyyttä olisi toivonut myös omille piispoillemme niiden asioiden suhteen, joissa epäraamatullisia oppeja ja käytäntöjä on pyritty tuomaan kirkkoon.

Toisaalta Leo XIV:a ei ole syytä liikaa kiitellä teologisesta selkeydestä, koska hän valitsi päättää valintansa jälkeisen puheen Pietarin kirkon parvekkeella Ave Maria -rukoukseen eikä esimerkiksi koko kristikuntaa yhdistävään Isä meidän -rukoukseen.

Vaikka Jumala itse syntyi ihmiseksi neitsyt Marian kautta ja tämän rooli Vapahtajan äitinä on korvaamaton ja ainutlaatuinen, siinä on kuitenkin kyse inhimillisestä palvelutehtävästä, ei jumalallisesta pelastustyöstä.

Kun enkeli ensimmäisenä jouluyönä ilmoitti Betlehemin paimenille ilosanoman, hän tahtoi johdattaa heidät Jeesuksen, syntisten Vapahtajan luokse:

»Älkää pelätkö! Minä ilmoitan teille ilosanoman, suuren ilon koko kansalle. Tänään on teille Daavidin kaupungissa syntynyt Vapahtaja. Hän on Kristus, Herra. Tämä on merkkinä teille: te löydätte lapsen, joka makaa kapaloituna seimessä.» (Luuk. 2:10-12)

Maria ei ollut millään tavalla tämän ilosanoman sisältö. Enkeli ei edes mainitse, että löydätte samalla matkalla myös lapsen äidin, Marian.

Maria oli ensimmäisenä jouluna onnellisena sivuroolissa, vaikkakin erittäin merkittävässä sellaisessa. Yhtä lailla hän ihmetteli sitä, kuinka hänen lapsensa kautta Jumalan pelastussuunnitelma alkoi toteutua. Meille hän on sisar uskon kautta Kristukseen ja monella tavalla erinomainen Jeesukseen uskovan ihmisen esimerkki.

Apostoli Pietarin todistus Jeesuksesta on voimassa edelleen: "Ei kukaan muu voi pelastaa kuin hän. Mitään muuta nimeä, joka meidät pelastaisi, ei ole ihmisille annettu koko taivaankannen alla" (Apt. 4:12)

SOILI HAVERINEN
PÄÄSIHTEERI
27.11.2025

TUE JOULULAHJALLASI STI:N TALOUS TASAPAINOON

Lokakuun lopussa Suomen teologisen instituutin (STI) työ oli tappiolla -72 000 €. Erityisesti kesällä kannatuksemme oli tavallista heikompaa. Voisitko antaa työllemme joululahjan, joka osaltaan auttaa saamaan kokoon tänäkin vuonna sen, mitä tähän työhön tarvitaan?

STI:n talous on tukijäsentemme ja työmme ystävien taloudellisen kannatuksen varassa. Vähintään yhtä tärkeää on ystäviemme vahva rukoustuki. Tämä työ siis jatkuu niin pitkään kuin löytyy kristittyjä, joiden sydämelle Herramme Jeesus antaa sen tukemisen. Lämmin kiitos sinulle siitä, että olet ollut kuluneena vuonna työssämme mukana! Ilman uskollisia ystäviä se ei olisi mahdollista.

Mikäli tahdot muistaa STI:n työtä joululahjalla,
voit tehdä sen MobilePayn numerolla 51533
(maksuun tunniste ”Joululahja”) tai tilisiirrolla:
Danske Bank FI74 8000 1100 5642 45, BIC: DABAFIHH
Nordea FI66 1555 3000 1169 14, BIC: NDEAFIHH

Toivotamme sinulle iloista Vapahtajamme syntymäjuhlaa sekä siunausta vuodelle 2026!

KIRKKOKANSAN ADVENTTIJUHLA LA 13.12.2025 KLO 14-21

Pedersören kirkko, Vaasantie 118, Pietarsaari
Tervetuloa mukaan!

14:00 Kuinka rakennamme kirkkoa? Paneelikeskustelu.
Stig-Erik Enkvist, Albert Häggblom, Daniel Nummela, Tom Säilä. Moderaattorina Soili Haverinen.
15:00 Kahvitus seurakuntatalossa
16:00 Erityinen virka ja yleinen pappeus, raamattuopetus, Timo Laato.
(Tauko illallista varten, jonka jokainen järjestää itse)
19:00 Lauluilta. Adorate-kuoro. Hartaus Martti Vähäkangas. Uruissa Nina Mård. Alttarihartaus Stig-Erik Enkvist

Lue lisää: **kirkkokansa.fi**

Järjestäjät: Laestadianernas Fridsföreningars Förbund (LFF), Lähetysyhdistys Rauhan Sana (LYRS), Länsi-Suomen Rukoilevaisten yhdistys (LSRY), Pedersöre svenska församling, Suomen Ev.Lut. Kansanlähetys (SEKL), Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys (SLEY), Suomen Raamattuopiston Säätiö (SROS), Suomen teologinen instituutti (STI) ja Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland (SLEF)

SUOMI - KRISTILLINEN VAI EI? HISTORIALLINEN KATSAUS

Vuosittain tietää, että kesä on lähellä, kun keskustelu Suvivirren laulamisen roolista kouluissa nostaa jälleen päätään. Noin vuosi sitten kulmakarvoja nostatutti se, kuinka uusimaalainen koulu perui yllättäen koululaisille suunnitellun Händelin *Messias-oratorion* esityksen sen uskonnollisten viittausten tähden. Samoihin aikoihin ei-kristitty koululainen oli osallistunut Pekka Simojoen gospel-musiikin konserttiin koulussa. Kohut herättivät laajempaa keskustelua kristinuskon merkityksestä nykypäivän yhteiskunnassa ja maamme historiassa.

Tietokirjailija, toimittaja ja historiantutkija Janne Könönen luennoi STI:n Tiililä-seurassa 4.11. aiheesta *Kristinusko ja Suomi – historiallinen yhteys ja nykyaika.* Hänen mukaansa historian tutkimuksen näkökulmasta ei ole syytä piilotella kristillisyyden vaikutusta Suomen historiassa. Kristinuskon nimissä on historiassa osattu tehdä pahaakin, mutta suomalaisuuden ja kristinuskon liitto on kuitenkin ollut ennen kaikkea menestystarina. Kristinuskon ja Suomen erottelu toisistaan on pitkälti moderni pyrkimys.

EI SITTENKÄÄN PAKKOKÄÄNNYTYSTÄ

Suomalaisen kirkkohistorian opetus on perinteisesti aloitettu Lallista ja piispa Henrikistä. Pakana-Suomen ja kristinuskon kohtaaminen kuvataan väkivaltaisena. Taustalla on ajatus kolmesta ristiretkestä vuosien 1100-1300 välillä. Henkilöhahmojen ja Suomeen tehtyjen ristiretkien historiallisuus on myös kyseenalaistettu. Kirkkohistorian professori Tuomas Heikkilä (2022) on tutkimuksessaan kyseenalaistanut piispa Henrikin ja Lallin historiallisuuden. Historian professori Martin Hårstedt (2024) on taas kuvannut ristiretkiajan liian vahvana mielikuvana aseellisesta valloituksesta ja pakanoiden pakkokäännytyksestä. Kuvaus ei vastaa hänen mukaansa todellisia tapahtumia. Arkeologi Juha Ruohosen (2025) mukaan kristinusko ei saapunut ristiretkien tuomana, vaan se tuli pitkänä prosessina ja monien sukupolvien ajan vähitellen, ehkä noin 900-luvulta lähtien. Könösen mukaan yleiset käsitykset muuttuvat hitaasti. Tutkijoiden tuottama uusin tutkimustieto ei tule heti kansan yleiseen tietoisuuteen. Sanoma on kuitenkin selvä: Nykyinen historiantutkimus ei tue kertomusta pakanallisen Suomen pakkokäännytyksestä.

Entä onko kuvaus kristinuskosta edistyksen ja tieteen vihollisena totta Suomessa? Vastaus on pitkälti ei. Katolisen kristinuskon mukana Suomeen saapui ensimmäistä kertaa länsimainen oppineisuus, minkä seurauksena Turkuun perustettiin Suomen ensimmäiset koulut 1200-luvulla. 1500-luvulla luterilainen uskonpuhdistus sai piispa Mikael Agricolan ryhtymään raamatunkäännöstyöhön ja kehittämään suomen kirjakielen. Ruotsinvallan aikana kansa oppi lukutaidon kirkon katekismuksen opettamisen kautta.

Vuonna 1640 perustetussa Turun Akatemiassa eli yliopistossa teologia oli alusta asti akateemisesti merkittävässä roolissa muiden tieteenalojen kanssa.

KRISTINUSKO SIVISTI SUOMEN

Kristinuskon sivistävä vaikutus jatkui: Piispa Johannes Gezelius vanhemman (1615-1690) myötä ulkoluvusta pyrittiin kohti ymmärtävää lukutaitoa. Kirkon järjestämät lukukinkerit ja kiertokoulut vaikuttivat merkittävästi suomalaiseen lukutaidon ja sivistyksen kehittymiseen. Suomen kansakoulun isänä tunnettu Uno Cygnaeus (1810-1888) oli pappi, jolla oli vahva hengellinen vakaumus. Dosentti Esko M. Laineen mukaan kansakoulu oli läpeensä kristillinen instituutio, jossa virrenveisuulla oli keskeinen rooli.

Löydämmekö kritisoitavaa kristinuskon historiasta Suomessa? Könösen mukaan myös epäkohdat on tiedostettava. Vaasa-suvun tultua valtaan Ruotsissa vuodesta 1523 lähtien ote alamaisista kiristyi ja kirkko toimi pitkälti valtion "propagandatorvena". Suurvalta-aikaan kuului nelisääty-oppi, jossa kansa jaetaan hierarkkisesti talonpoikiin, porvaristoon, papistoon, aatelistoon ja huipulla komeilevaan kuninkaaseen. Kirkon oppineet saattoivat valjastaa Raamatun palvelemaan valtion intressejä.

Entä köyhät? Köyhien yhteiskunnallisella auttamisella on kristillisessä kirkossa hyvin vahvat juuret. Köyhien auttaminen oli keskiajalla pitkälti kirkon ja hengellisten sääntökuntien vastuulla, ja kirkko motivoi henkilökohtaiseen armeliaisuuteen. Suurvalta-ajan Ruotsissa köyhäinhoito kuului kirkkoherran johtamien pitäjänkokousten eli kirkonkokousten vastuulle. Vasta vuonna 1865 maallinen ja kirkollinen hallinto erotettiin toisistaan, kun kunnat perustettiin kunnallisasetuksella. Tämänkin jälkeen kristillisellä diakoniatyöllä on ollut merkittävä rooli yhteiskunnassa.

Monet 1800-luvun kansallisista herättäjistä eivät ainoastaan olleet vakaumuksellisia kristittyjä, vaan myös merkittäviä hengellisten laulujen tekijöitä. J. L. Runebergiltä on säilynyt 62 hengellistä laulua, Elias Lönnrotilta yli 100 ja Sakari Topeliukselta 7. Tämän kolmikon ja monien muiden kansallisaatteen kannalta merkittävien ihmisten kirjoittamien virsien kautta konkretisoituvat Suomen kansallisen identiteetin ja kristillisyyden yhteiset juuret.

RIISUTAANKO SUOMI-NEITO ALASTOMAKSI?

Janne Könönen huomauttaa, että jos tässä ajassa Händelin ja Simojoen tuotannon kaltaiset kristilliset taideteokset sensuroidaan, niin mitä kaikkea muuta pitäisikään sitten riisua pois. Joukkoon kuuluu korvaamattomia kansallisaarteita – muun muassa Albert Edelfeltin ja Hugo Simbergin maalauksia, Joonas Kokkosen *Viimeiset kiusaukset* ja Jean Sibeliuksen virret. Jos Suomi-neito riisutaan kristillisestä kulttuurista ja taiteesta, niin jääkö sille enää riittävästi millä peittää itsensä?

Könönen esittää kristillisen historian ja taiteen riisumisen syiksi uskontolukutaidon merkittävän heikkenemisen ja suomalaisten tietämättömyyden omasta historiastaan. Ei ymmärretä oman kulttuurin taustaa ja kuinka vahvoja kristinuskon siteet siihen ovat olleet. Voidaan kysyä, mihin tämä kehitys johtaa. Tuleeko siniristilipun suurin uhka tulevaisuudessa kuitenkin sisältä päin?

TEKSTI: EEMIL PUHAKKA

INGEMAR KLEMETS TEOLOGIAN OPISKELIJOILLE: LADATKAA ITSEENNE NIIN PALJON HYVÄÄ TEOLOGIAA KUIN VOITTE!

Lähetyskentällä Keniassa syntynyt Svenska Lutherska Evangeliföreningenin (SLEF) keväällä aloittanut kotimaantyön johtaja Ingemar Klemets puhuu paremmin swahilia kuin suomea, mutta miten hän neuvoo tämän päivän teologian opiskelijoita?

*****

Voisitko kertoa aluksi hieman itsestäsi?

Olen naimisissa Marlenen kanssa, joka työskentelee vanhustenhoidon parissa. Meillä on viisi lasta ja kuusi lastenlasta. Synnyin 61 vuotta sitten lähetyskentällä Keniassa. Puhun paremmin swahilia kuin suomea. Ennen kuin aloitin kotimaantyön johtajana SLEF:ssä, olin 19 vuotta kappalaisena Vöyrin seurakunnassa (KAJ-maa!) ja sitä ennen yhdeksän vuotta lähetyssaarnaajana Keniassa.

Aloitit Slefin kotimaan toiminnan johtajana keväällä. Mitä työsi sisältää?

Työni sisältää saarnaamista, opettamista, hengellistä ohjausta ja hallintoa. Koska SLEF:n toiminta-alue kattaa lähes koko ruotsinkielisen Suomen, työni sisältää paljon auto- ja junamatkoja. SLEF:llä on perinteisesti vahva maallikkojen osallistuminen. Yritämme myös kouluttaa nuoria vastuunkantajia leirinjohtajista maallikkosaarnaajiin. Jumalanpalvelustoimintamme kasvaa Helsingissä, Turussa ja Vaasassa.

Kuinka kuvailisit kutsumustasi? Onko se muuttunut ajan myötä?

Puhun ja opetan mielelläni. Olen myös nauttinut keskusteluista ihmisten kanssa. Seurakuntapastorina Suomessa minulla oli enemmän yhteyksiä ”Meikäläisiin”, ja SLEF:ssä kuulijat ovat tottuneempia kirkossakävijöitä. Paavalin sanoin saan SLEF:ssä tarjota enemmän ”kiinteää ruokaa” kuin ”maitoa”.

Olet myös STI:n hallituksen jäsen. Miten näet STI:n merkityksen?

STI on yhdistänyt monia herätysliikkeitä ja kristillisiä järjestöjä. Yhteistyö, joka oli vielä muutama vuosikymmen sitten mahdotonta, kasvaa nykyään ilahduttavalla tavalla. Kun kirkollinen ilmapiiri kylmenee, Raamattuun ja Kristukseen uskovien on tuettava toisiaan yhä enemmän ja eri tavoin.

Minkä tervehdyksen haluaisit lähettää teologian opiskelijoille?

Paavalin sanat nuorelle Timoteukselle ovat ajankohtaisia jokaiselle uudelle papiston ja Kristuksen kirkon vastuunkantajien sukupolvelle: ”Pidä sinä kiinni siitä, minkä olet oppinut. Sinähän olet siitä varma, koska tiedät, keiltä olet sen oppinut. Olet myös jo lapsesta asti tuntenut pyhät kirjoitukset, jotka voivat antaa sinulle viisautta, niin että pelastut uskomalla Kristukseen Jeesukseen.” (2. Tim. 3:14–15). Nykypäivän teologian opiskelijoille: teitä kaivataan ja tarvitaan monissa yhteyksissä. Ladatkaa itseenne niin paljon hyvää teologiaa kuin voitte, minun aikanani ei ollut samaa hyvää mahdollisuutta, ottakaa vastaan se siunaus, jonka STI haluaa välittää!

HAASTATTELU: SOILI HAVERINEN
KUVA: ANDERS WINGREN

SLEF

Herätys on nyt

Perusta-lehden teologiset opintopäivät Suomen Raamattuopistossa 3.-6.1.2026

Syvennymme herätyksen teemaan tarkastelemalla Raamatun kertomuksia ja opetuksia yksilöiden ja yhteisöjen kääntymisestä Jumalan puoleen, historiallista herätysliikehdintää Suomessa sekä herätykseen liittyviä nykyilmiöitä Suomessa ja Euroopassa. Pääluennoitsija on norjalainen **Rolf Kjøde** (NLA University Collegen apulaisprofessori). Pääluennot ja kanavat tarjoavat monipuolisen kattauksen herätykseen sekä muihin ajankohtaisiin teologisiin aiheisiin, jotka liittyvät kirkkoon, lähetystyöhön, aikamme ideologioihin, eettisiin kysymyksiin, Raamattuun, dogmatiikkaan, sielunhoitoon ja kirkkohistoriaan.

raamattuopisto.fi/top

FJELLHAUG OTTI ENSIMMÄISEN VUOSIKURSSIN KANDIDAATTIOPISKELIJAT AURINKOISESTI VASTAAN

Elokuussa aloittaneet Fjellhaug International University Collegen Bachelor in Theology, Mission and Ministry -koulutuksen opiskelijat suuntasivat Osloon 22.-26.9. koulutuksensa ensimmäiselle lähijaksolle. Mukana oli 12 opiskelijaa sekä pääsihteeri Soili Haverinen.

Oslo otti opiskelijat aurinkoisesti vastaan sekä sään että ystävällisyyden puolesta. Kaikesta näkyi, että Fjellhaugin opettajat ja muu henkilökunta olivat todella iloisia tästä uudesta opiskelijajoukosta. Viikon aikana opiskelijoilla oli luentoja sekä mahdollisuus tutustua Fjellhaugin muihin opiskelijoihin ja Oslon kaupunkiin. Seuraava lähijakso on helmikuussa viikolla seitsemän. Tälle viikolle opiskelijoiden kanssa matkustaa teologinen asiantuntija Vesa Ollilainen.

Kiitos esirukouksista akkreditoidun koulutuksen ja sen opiskelijoiden puolesta! Jatkathan rukousta edelleen.

* * * * *

IUSTITIA 40: KAARESUVANNOSTA GAMBIAAN: NÄKÖKULMIA LESTADIOLAISUUDEN HISTORIAAN JULKAISU VETI STI:N TILAT TÄYTEEN

Iustitia 40: Kaaresuvannosta Gambiaan: Näkökulmia lestadiolaisuuden historiaan julkaistiin STI:n tiloissa 30.9.2025. Professori Emeritus Jouko Talosen johdolla laaja ja asiantunteva kirjoittajajoukko esitteli kirjaan koottuja artikkeleita sekä paikan päälle kokoontuneille että striimiä seuranneille kuulijoille.

Lestadiolaisuuden tutkimuksesta täysin uutta tietoa koonnut kirja herätti mielenkiintoa jopa niin paljon, että väkeä saapui paikalle enemmän kuin uusien tilojen avajaisiin vuotta aiemmin. 382-sivuinen kirja on myös käynyt vauhdikkaasti kaupaksi. Loppuvuodesta arvioimme, onko tarpeen ottaa siitä uusi painos.

Julkaisutilaisuuden videotallenne löytyy täältä: https://www.youtube.com/live/XrWdnVkQ-bQ? ja kirjaa voi tilata osoitteesta sti@sti.fi 30€ + postikulut.

* * * * *

STI ESILLÄ MAATA NÄKYVISSÄ -FESTAREILLA TURUSSA

21.-23.11.2025 vietettiin Maata Näkyvissä -festareita 40. kerran Turkuhallissa. STI:n työntekijät Kirsi Kuru, Vesa Ollilainen ja Soili Haverinen olivat paikalla kohtaamassa nuoria ja seurakuntien työntekijöitä sekä esittelemässä STI:n toimintaa. Jo perjantain aikana STI:n pisteellä tuli käymään lukuisia lukioikäisiä nuoria, joilla on haaveena teologian opinnot – nimenomaan STI:n ja Fjellhaugin kandikoulutuksen kautta! Oli todella rohkaisevaa huomata, että uudesta koulutuksesta näytetään olevan jo yllättävän hyvin tietoisia. Tilanne

vaikuttaa lupaavalta koulutuksen tulevaisuuden kannalta. Muistetaan rukouksin näitä nuoria!

* * * * *

AIKAMATKA ISRAELIIN - OPINTOMATKA SIIRTYY 8.-14.10.2026

STI:n ja Kansanlähetysopiston yhteinen opintomatka Israeliin siirtyy keväältä syksylle. Uusi ajankohta on 8.-14.10.2026. Edelleen matkan toteutuminen edellyttää sen, että turvallisuustilanne sallii matkustamisen Pyhään maahan. Lisätietoja matkasta tulee myöhemmin.

Matkan aikana tutustutaan Raamatun tapahtumapaikkoihin niin Galileassa kuin Juudeassa ja Jerusalemissa paikallisten teologioppaiden johdolla.

Alustavan kiinnostuksen lähteä mukaan matkalle voi ilmaista Kirsi Kurulle (kirsi.kuru@sti.fi).

* * * * *

TALOUDESTA

Kannatuksen näkökulmasta heikko kesä loi varjoaan vielä alkusyksylle niin, että lokakuun lopussa olimme vielä reilusti jäljessä kannatustavoitteen täyttymisestä.

Tammi-lokakuun tulot olivat tulot 244 000€, menot -316 000€, ja tulos -72 000€. Tuloista jäsenjärjestöjen jäsenmaksujen osuus on 25 000€, tukijäsenten kannatusjäsenmaksuja on saatu 55 000€ ja muuta kannatusta 129 000€. Taloudellinen kannatus oli lokakuun lopussa 48 000€ jäljessä budjetoidusta. Oheisesta kuvasta näet tulot ja menot kuukausittain.

Uusi kandikoulutus tulee aiheuttamaan lisätarpeita resursoida lisää työvoimaan ja tiloihin jo ensi syksynä, kun kaksi vuosikurssia opiskelee yhtä aikaa.

Ystäviemme säännöllinen kuukausittainen tuki on taloutemme selkäranka. Mikäli et vielä tue työtämme kuukausittain, pyydän sinua harkitsemaan, olisiko sinulla mahdollisuutta ryhtyä kuukausilahjoittajaksi jollakin summalla.

Pienikin säännöllinen tuki on merkittävä, koska taloudellinen vastuu jakaantuu niin monille. Nykyisten kuukausilahjoittajien antama tuki vaihtelee muutamasta eurosta muutamiin satoihin euroihin kuukaudessa. Mikäli tuet jo työtämme kuukausittain, sallisiko elämäntilanteesi sinun korottaa summaa? Pyydämme myös esirukousta sen puolesta, että taloudellinen kannatus riittäisi kasvavan työmme tarpeisiin.

Lämmin kiitos sinulle kaikesta tuestasi, sekä esirukouksesta että taloudellisesta tuesta!

TEKSTIT JA TALOUSKAAVIO:
SOILI HAVERINEN
KUVA: STI ARKISTO

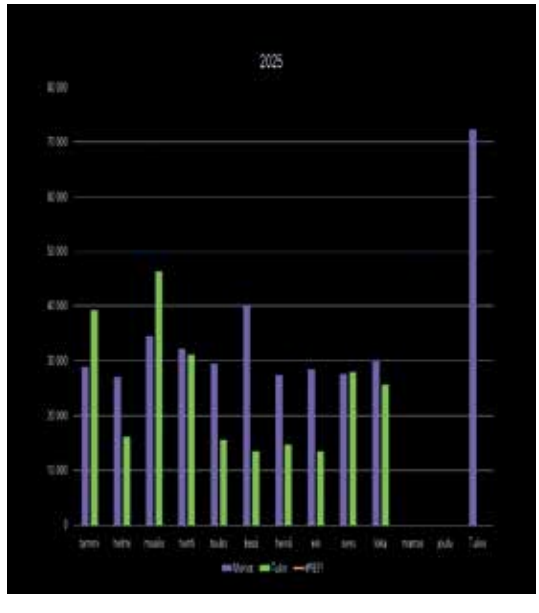

MITÄ KANDIDAATTIKOULUTUS ON OPETTANUT?

ENSIMMÄISEN LUKUKAUDEN ARVIOINTIA

Elokuussa alkoi teologian kandidaatinkoulutus yhteistyössä norjalaisen Fjellhaugin kansainvälisen korkeakoulun kanssa. Oman koulutuksen alkua on odotettu vuosikymmeniä ja avausta valmisteltiin pitkään kulissien takana. Nyt koulutusyhteistyön ensimmäinen syyslukukausi lähestyy loppuaan. Edessä ovat lopputentit. Sen jälkeen katse siirtyy kevätlukukauteen.

Olen saanut toimia opettajana yhdellä syksyn kursseista (niitä on kolme), jonka nimi on Johdanto Raamattuun. Kurssissa on kaksi osaa: tutustuminen tieteelliseen tutkimukseen Vanhasta ja Uudesta testamentista sekä tutustuminen Raamatun sisältöön. Olen myös päässyt perehtymään syksyn kahden muun kurssin sisältöihin. Toinen on johdanto filosofianhistoriaan ja moraalifilosofiaan, toinen johdanto kristilliseen dogmatiikkaan ja etiikkaan.

Mitä ajatuksia koulutus on herättänyt opettajassa? Mitä syksy on antanut?

LAADUKAS JA MONIPUOLINEN KOULUTUS

Päällimmäinen vaikutelmani koulutuksesta on, että se on korkeatasoinen. Kirjallisuus perustuu tutkimukseen, kirjoittajat ovat yliopisto-opettajia, usean kirjan julkaisijana toimii yliopistopaino. Kurssien sisällöt ovat mielenkiintoiset ja monipuoliset.

Fjellhaug ei ole pappisseminaari. Koulutuksissa on käytännönläheinen elementti, Fjellhaug kouluttaa määrätietoisesti hengellisen työn tekijöitä ja sillä on vahva luterilainen ja hengellinen identiteetti sekä lähetysnäky. Fjellhaug ei häpeile uskon näkökulmaa tai todellisuutta.

Samalla koulutuksen tiedolliset ja taidolliset tavoitteet ovat ”yliopistomaiset”. Niissä puhutaan teologian eri alojen tuntemisesta ja tämän tiedon käsittelystä. Koska teologiassa on monia näkemyksiä, on opittava ymmärtämään, analysoimaan ja arvioimaan niitä. Esimerkiksi moraalifilosofian oppikirja on kirjoitettu ensisijaisesti yliopistokontekstiin, johon kristillisen näkökulman löytäminen jää opettajan ja opiskelijan vastuulle. Siksi on todettava, että koulutuksen suorittaminen vaatii opiskelijalta selvää panostusta. Kursseja ei suoriteta nopeasti ja vähällä vaivalla.

OPISKELIJAT TARVITSEVAT SUOMEN TEOLOGISTA INSTITUUTTIA

STI:n panos koulutuksessa on merkittävä. Sillä en viittaa ensisijaisesti allekirjoittaneen työpanokseen yhden kurssin opettajana. Tarkoitan, että koulutukseen hakeneet hyödyntävät jatkuvasti STI:n järjestämiä luentoja, jotka tukevat syksyn opintoja. Niissä käydään läpi oppisisältöjä, selitetään kurssikirjojen vaikeita kohtia,

pureskellaan avainkäsitteitä sekä keskustellaan opinnoista yleisesti. Kaikki tapahtuu suomeksi. Koulutuksen sisällöthän ovat englanniksi, sekä kirjat että Fjellhaugin luentotarjonta. Syksyn suuria haasteita onkin ollut auttaa opiskelijoita saamaan ote vieraskielisistä opinnoista. Siinä tukiopetus omalla äidinkielellä on arvokasta. Alkusyksystä STI:n lähiopetusta ja etätapaamisia hyödynnettiin enemmän kuin nyt, varmaankin siksi, että alussa kaikki oli uutta ja vierasta. Nyt opiskelijat ovat löytäneet opiskelurytmin ja -tavat, koulutuksen sähköinen oppimisalusta on käynyt tutuksi eikä turvaverkon tarve enää ole välitön. Joukko opiskelijoita käy kuitenkin STI:llä lähes päivittäin ja osallistuu aktiivisesti tapaamisiin paikan päällä tai etänä. Tukemme on siis tarpeen.

STI OPPIMISYHTEISÖNÄ

Kolmanneksi STI on osoittautunut oppimisyhteisöksi. Koulutuksessa kaikki on uutta niin opiskelijoille kuin STI:n työntekijöillekin. Siksi opimme yhdessä koko ajan. Lounasaikaan keittiössä käy kuhina, jota harvoin näki viime keväänä. Myös päivähartauksissa ja iltapäiväkahveilla on ollut runsaasti osallistujia. Helsingin yliopistossa teologiaa opiskelevat ovat

jatkaneet STI:llä käymistä, myös jokunen uusi on löytänyt tiloihimme. Nämä kaksi ryhmää ovat päässeet tutustumaan toisiinsa, rakentumaan yhdessä ja rakentamaan toisiaan. On päiviä, jolloin opiskelijat joutuvat etsimään lukupaikkoja, kun lähes kaikki on varattu. Olemme STI:n työnäyn ytimessä!

Kaiken kaikkiaan ja lähtökohdat huomioiden pidän syksyä onnistuneena ja koulutusyhteistyön aloittamista kaiken vaivannäön arvoisena. Mielenkiinnolla odotan jo tulevaisuutta, kun valmistuneet opiskelijat siirtyvät työelämään. Koulutuksen hyödyt alkavat näkyä toden teolla vasta pidemmän ajan kuluttua. Siksi nykyhetkenä on oltava kärsivällinen.

HAASTEENA TARPEIDEN JA RESURSSIEN KOHTAAMINEN

Rikastuttavien oppimiskokemusten lisäksi on noussut haasteita. Ensiksi opiskelijoiden tukeminen haastaa STI:n resursseja. Nykytilanne edellyttää henkilökunnalta teologista moniosaamista opintojen ohjaamiseen liittyvien taitojen lisäksi. Koulutuksessa on myös mukana niitä, joille tukiopetus saisi olla ruotsiksi tai englanniksi. Siihen tarpeeseen STI ei ole pystynyt vastaamaan.

Toiseksi syksyn kokemukset ovat haastaneet STI:n luentotoimintaa. Perinteisiä iltapäiväluentoja on ollut aiempia vuosia vähemmän. Jatkossa olisi tärkeää löytää sellaisia aiheita, jotka selvästi palvelevat teologian opiskelijoita (sekä Fjellhaugin että Helsingin!), antavat kiinnostuneille maistiaisen koulutuksesta ja yleensäkin palvelevat kristittyjä hyvällä teologialla. Niitä suunnittelemme jo ensi kevääksi.

TEKSTI: VESA OLLILAINEN
KUVA OSLON LÄHIJAKSOLTA: SOILI HAVERINEN

SAKU RYÖSÖ: OPISKELU STI:SSA TUNTUU LINTUKODOSSA OLEMISELTA

Aloitin elokuussa teologian kandidaatin opinnot STI:n kautta Fjellhaugissa. Opiskelu on lähtenyt kivasti käyntiin. Monta vuotta tuli haaveiltua jonkin akateemisen tutkinnon aloittamisesta, ja oli kova into aloittaa. Kiinnostus teologiaan on kasvanut jatkuvasti aikuistuessa, kun on alkanut pikkuhiljaa enemmän ymmärtää hyvän teologian merkitystä hyvinvointiin elämässä. Vieläkin opiskelu on kivaa, vaikka alku oli aika kamala, kun akateeminen englanti oli niin työlästä. Muutaman sekunnin ajan itsellä kävi jopa mielessä opintojen lopettaminen kokonaan, kun tekstin lukeminen oli niin hidasta, enkä meinannut ymmärtää lukemaani halutulla nopeudella.

Opiskelu STI:ssä tuntuu aika lintukodossa olemiselta. Täällä lempeät mutta riittävän suorat opettajat Soili ja Vesa opastavat äidillisesti ja isällisesti, ja keskellä päivää on hartaus, jossa on muita kristittyjä kokoontumassa rukoilemaan ja laulamaan. Ilmapiiri on mielestäni erittäin hyvä, ja saan itsekin olla oma omalaatuinen itseni kehdaten heitellä vitsejä.

Opetus ylipäätään on hyvin paljon kuin raamattukoulussa olisi. Ohjelmassamme kyllä käsitellään vaikuttavimpia filosofeja Platonista Nietzscheen ja Marxista Augustinukseen, mutta heidän ajattelunsa puutteita voi kritisoida ihan rennosti, jos jostain ei ole samaa mieltä.

Tietoa tulee opiskelun kautta kyllä sen verran paljon, että ihmettelen, miten yliopistossa liberaalia teologiaa lukevilla teologeilla, jotka itse uskovat Raamattuun Jumalan Sanana, säilyy mielenterveys. Mitähän siitä tulisi, jos tätä tietomäärää pitäisi käsitellä vielä vieraalla kielellä, kuten me teemme. Jos joku professori säännöllisesti haastaisi oman uskoni perusteita, eikä olisi aikaa jäsentää ja ratkoa esitettyjä ristiriitoja, niin kyllä siinä itsellä voisi ennen pitkää ainakin mieli väsyä liikaa.

Mutta takaisin STI:hin: Fjellhaugin Canvas-oppialustalle tallennettujen videoiden lisäksi, joista viisastumme itsenäisesti oppikirjojen ohella, Vesa ja Soili opettavat meille suomeksi oppikirjojen pääkohtia. Käytännössä tämä tapahtuu STI:ssä Kaisaniemessä lähiopetuksena, ja lisäksi menemme vielä viikoksi Norjaan lähijaksolle kaksi kertaa lukuvuoden aikana. Sinne pääsee taas kohta, ja viimeksi oli kivaa.

TEKSTI: SAKU RYÖSÖ, TEOL.YO
KUVA: JOONAS KAIPIA

MIKÄÄN EI OLE ODOTUSAIKOJEN KALTAISTA...

Näin kirjoitti ruotsalainen runoilija Erik Axel Karlfelt aikanaan kuuluisassa samannimisessä runossaan. Hän vangitsi siinä ajatuksen hyvän odottamisesta.

Adventti tarkoittaa odottamista. Se on joulun odottamista, päivän, jolloin Jumala tulee luoksemme Jeesuksen syntymän kautta: maahamme ja koteihimme. Odotus tarkoittaa myös sitä, että on syntynyt toivo pelastajasta, että päivän valo on lähellä.

Me ihmiset tarvitsemme toivoa. Emme selviä ilman toivoa tai ilman valoa pimeydessä. Elämässämme on niin paljon huolia. Ja pimeyttä ympärillämme on niin monenlaista. Tarvitsemme toivoa paremmasta tulevaisuudesta. Meidän on saatava uskoa, että Jumala välittää meistä.

Adventin päivän evankeliumi kertoo ihmisistä, jotka levittivät viittansa tielle Jeesuksen ratsastaman aasin eteen. Jeesus oli herättänyt heidän syvimmän kaipauksensa. He lauloivat hoosiannaa, sillä oli syntynyt toivo jostakin paremmasta, ajasta, jossa olisi uusi kuningas. Jumalani, tule luokseni. Minun Messiaani, täytä minut elämän sisällöllä ja merkityksellä. Minun Herrani ja kuninkaani, anna minulle rauha, jota mikään maailmassa ei voi antaa.

Me ihmiset olemme ikuisia olentoja, ja kaipauksemme on ikuisuus. Siksi kaipauksemme ei voi koskaan täyttyä aineellisella tai ajallisella. Syvällä sisimmässämme tiedämme, että vain ikuinen Jumala voi vastata syvimpään kaipaukseemme.

Odottamisen aika on sitä, että oppii luottamaan. Jumala haluaa antaa sinulle tulevaisuuden ja toivon, ilon, jota odottaa. Ja hänen lupauksensa on vakaalla pohjalla: katso, sinun kuninkaasi tulee luoksesi, pelastaja Jeesus Kristus. Mutta odottaessamme tarvitsemme kärsivällisyyttä, sillä on pimeää ennen kuin valo koittaa.

Olle Svensson kirjoittaa runossaan näin:
Morgonen nalkas man bara från nattsidan.
Ett äventyr nattetid är alla morgonfärder,
alla vandringar i morgonriktning. Att färdas mot morgon är alltid en framryckning nattetid. Och morgon framför sig har den som har morgon inom sig.

(Tekoälyn suomennos Olle Svenssonin runosta)

Aamua lähestytään vain yöstä käsin. Yöseikkailuja ovat kaikki aamuretket, kaikki vaellukset aamua kohti. Matkustaminen kohti aamua on aina etenemistä yöllä. Ja aamu edessään on sillä, jolla on aamu sisällään.

Toivotan teille kaikille adventtiaikaa - täynnä iloista odotusta.

TEKSTI: TORSTEN SANDELL,
PASTORI, SLEF
KUVA: TUA SANDELL

(Oikoluettu tekoälyn käännös Torsten Sandellin ruotsinkielisestä tekstistä).

Uskon ja ajattelun avuksi

Perusta-lehti

Perusta-lehti on syväluotaus aikamme hengellisyyteen, kirkollisiin kysymyksiin ja teologisiin keskusteluihin. Olemme rohkeasti kristitty ääni maallistuvan maailman keskellä. Haluamme puolustaa klassista kristinuskoa silloinkin, kun sitä ei kukaan muu tee. Tarvitsemme entistä enemmän teologiaa ja kristinuskon näkökulmaa maailman monimutkaisiin kysymyksiin. Siksi kerromme asioista, jotka ovat oikeasti merkittäviä.

Perustasta saat sellaista perspektiiviä, jota et mistään muualta löydä. Lehti on tarkoitettu jokaiselle ajattelevalle kristitylle uskon ja ajattelun avuksi.

Perustaa julkaisevat OPKO, SROS, SEKL, SLEY sekä STI. Kustantaja on Perussanoma Oy.

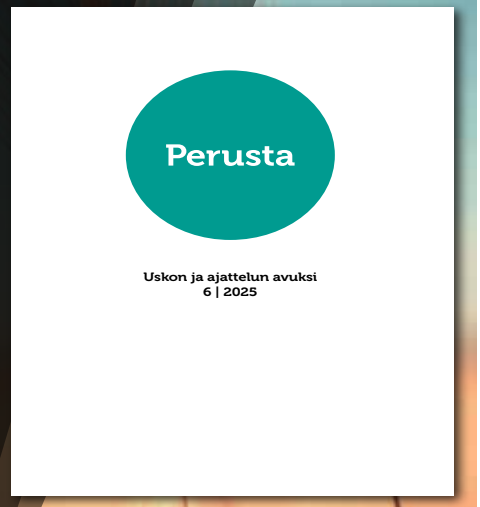

PERUSSANOMA

perussanoma.fi

PÄÄSIHTEERIN VIERAILUT

La-ma 3.-5.1. Teologiset opintopäivät, Suomen Raamattuopisto, Kauniainen
Ke 14.1. OPKOn senioriseurat, Helsinki
To 22.1. Stadin breikki, Kansanlähetys, Helsinki
La 24.1. Naistenpäivä, Vapaaseurakunta, Lahti
La 31.1. Hänen majesteettinsa palveluksessa- päivä kirkon alojen opiskelijoille, Kansanlähetys, Sley, SRO ja STI, Helsinki
Ke 4.2. Nuortenilta Onsdagssamling, LFF, Frebe, Helsinki
Ke 25.2. Apologialinja, Kansanlähetysopisto, Ryttylä
Pe 27.2. Nuorten Kertzi, Sley, Helsinki
Ke 4.3. Evankeliset opiskelijat, Sley, Helsinki
La 7.3. Naistenpäivä, Lähetyshiippakunta, Pori
Ke 11.3. Evankeliset opiskelijat, Oulu
La 21.3. Muistamme -tapahtuma, Senaatintori, Helsinki
La 28.3. Kirkkokansan paastopäivä, Luther-kirkko, Helsinki

TEOLOGISEN ASIANTUNTIJAN VIERAILUT:

Ma 29.12. Haaste - nuorten uudenvuodentapahtuma, Ryttylä
La-ma 3.–5.1. Perustan teologiset opintopäivät, Kauniainen
Ti 13.1. Profiili - kristillisen nuorisotyön koulutus, Hollola
Ke 14.1. Kansanlähetysopisto, Ryttylä
Pe-su 23.–25.1. Isoskoulutus, Ryttylä
Pe 27.2. Suomen raamattuopisto, Kauniainen
Su 8.3. Raamattuopetus ja messu, Kouvola
To 12.3. Kansanlähetysopisto, Ryttylä
To 26.3. Helsingin KL:n nuortenilta

Iloa ja toivoa Raamatusta

4 nroa/vuosi
kestotilaus 28 €
vuositilaus 31 €
rll.fi, tilaukset@rll.fi
045 122 3664
(ma, ti, to klo 10–15)

Itselle tai ystävälle

TILAA RAAMATUNLUKULEHTI

HETKINEN

- Joka päivälle lukujakso ja lyhyt opetus.
- Iso joukko kirjoittajia.
- Lehden tilaaja voi myös lukea ja kuunnella e-Hetkistä verkossa.

...osaksi arkea!

LUE LISÄÄ JA TILAA: RLL.FI

RAAMATUNLUKIJAIN LIITTO RY

Osoite
Kaisaniemenkatu 4 A 7. kerros
00100 Helsinki

Sähköposti ja puhelin
sti@sti.fi, etunimi.sukunimi@sti.fi
09 668 9550

Kotisivu
www.sti.fi

Lahjoitustilit ja MobilePay
Danske Bank:
FI74 8000 1100 5642 45, BIC: DABAFIHH
Nordea:
FI66 1555 3000 1169 14, BIC: NDEAFIHH
MobilePay numero 51533

Työntekijät
pääsihteeri Soili Haverinen
sihteeri Kirsi Kuru
teologinen asiantuntija Vesa Ollilainen

Aukiolo: Ma-pe klo 9-16, joulutauko 15.12.2025-6.1.2026
Teologinen tutkimus- ja koulutuskeskus
Luentotoimintaa, kirjasto ja lukusali sekä seurakuntavierailuja

Julkaisee IUSTITIA-nimistä teologista aikakauskirjaa. Tiedotuslehti KULMAKIVI lähetetään tukijäsenille viisi kertaa vuodessa.

Hallituksen puheenjohtaja
toiminnanjohtaja Daniel Nummela, SEKL

Jäsenjärjestöt
Laestadianernas Fridsföreningars Förbund
Lähetysyhdistys Kylväjä
Lähetysyhdistys Rauhan Sana
Länsi-Suomen Rukoilevaisten Yhdistys
Suomen Ev.lut. Kansanlähetys
Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys
Suomen Raamattuopisto
Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland

Talous vapaaehtoisen kannatuksen varassa. Vuositukijäsenmaksu 50 euroa (opiskelijat maksutta, yhteisöt 100 euroa, ainaisjäsenyys 800 euroa). STI ottaa vastaan kirjalahjoituksia, avustuksia ja testamentteja. Jos haluat lahjoittaa kirjoja, niin ole ensin yhteydessä STI:n henkilökuntaan.

Rahankeräyslupa RA/2018/904
Poliisihallituksen arpajaishallinto myönsi STI:lle uuden rahankeräysluvan 4.11.2020. Lupa on toistaiseksi voimassa oleva. Varat käytetään teologiseen ja pastoraaliseen koulutukseen, julistus- ja julkaisutoimintaan, kirjastopalvelujen ylläpitämiseen sekä palkka- ja hallintokuluihin siltä osin kuin kulut palvelevat varsinaista yleishyödyllistä käyttötarkoitusta.

Taitto Kirsi Kuru
Painopaikka Kirjapaino Hermes Oy
ISSN-L 2243-0733, ISSN 2243-0733 (painettu)
ISSN 2243-0741 (verkkojulkaisu)

SUOMEN TEOLOGINEN
INSTITUUTTI
KAISANIEMENKATU 4 A
00100 HELSINKI

A
Posti Oy
. D022
Posti Green

SIUNATTUA JOULUA KAIKILLE TYÖMME
YSTÄVILLE & ARMORIKASTA UUTTA
VUOTTA 2026!

KANSIKUVAT @PIXABAY.COM

HÄN, JOKA TEITÄ KUTSUU, ON USKOLLINEN JA PITÄÄ LUPAUKSENSA.
(1.TESS. 5:24)